ΚΥΡΙΑΚΗ Ε' ΛΟΥΚΑ (Λουκ. 16, 19–31)

01/11/2026

Ένα από τα μεγαλύτερα πάθη του ανθρώπου είναι εκείνο της φιλαργυρίας που τόσο χειρότερο γίνεται όταν ενισχύεται από τη δικαιολογία της δικαίωσης.

Με την Παραβολή του πλούσιου και του φτωχού Λαζάρου ο Χριστός θέλει να διδάξει τον άνθρωπο τους κινδύνους που αυτή ενέχει. Αφορμή ο Χριστός παίρνει από την αγάπη που έτρεφαν οι Γραμματείς και Φαρισαίοι προς το χρήμα. Οι δε Φαρισαίοι διέδιδαν πως, έχοντας υπερβολικό πλούτο και απολαμβάνοντας όσο το δυνατόν περισσότερα υλικά αγαθά, είχαν την απόδειξη πως ήταν καλοί άνθρωποι, ο Θεός ήταν μαζί τους και εξαιτίας της καλοσύνης και των καλών έργων τους, Εκείνος τους παρείχε αυτές τις απολαύσεις. Με αυτόν τον τρόπο δικαιολογούσαν τις πράξεις τους και αδιαφορούσαν τι έλεγε ο Χριστός γι' αυτούς.

Αυτή η αντίληψη επικρατεί μέχρι και σήμερα στις τάξεις των Χριστιανών για αυτό απαιτείται προσοχή στις σκέψεις και την συμπεριφορά προς τον συνάνθρωπό μας. Να αποφεύγουμε την ικανοποίηση του εγωισμού μας με την άλογη χρήση των υλικών αγαθών γιατί, όπως επισημαίνει ο Χριστός, η προσκόλληση σε αυτά δύναται να γίνει εμπόδιο και να εμποδίσει την σχέση με τον Θεό. Αντίθετα, οι κακουχίες, οι δοκιμασίες και η δοτικότητα μας προς τον συνάνθρωπο, μπορούν να μας χαρίσουν την αιώνια σχέση μαζί Του, αρκεί οι πράξεις μας να γίνονται σύμφωνα με τις εντολές Του.

Εν συντομία ας ρίξουμε μια γρήγορη ματιά στην σημερινή Παραβολή. Ήταν κάποτε ένας πλούσιος άνθρωπος που έτρωγε και έπινε κάθε μέρα ντυμένος με μεγάλη πολυτέλεια. Εδώ ο πλούσιος είναι ανώνυμος. Ταυτόχρονα, έξω από το σπίτι του ζούσε ο φτωχός Λάζαρος πεσμένος έξω από την πόρτα στην λάσπη του δρόμου. Και καλά, μπορεί να πει κάποιος, που είναι το κακό, δικά του είναι τα χρήματα και μπορεί να τα ξοδέψει όπως εκείνος θέλει! Μια τέτοια συμπεριφορά όμως στηλιτεύεται από τον Χριστό και παρουσιάζεται ως μη αρεστή στον Θεό.

Πάλι μπορεί να αντιτείνει κάποιος:

Τί μας νοιάζει εμάς τι θέλει ο Θεός;

Εμείς κάνουμε την ζωή μας!

Ζούμε όπως μας αρέσει!

Ναι! Μα να που όμως, παρακολουθώντας ως το τέλος τα λόγια του Χριστού, αυτό δεν είναι προς το συμφέρον μας.

Ας δούμε τι ακριβώς γίνεται: Ο πλούσιος κυριευμένος από εγωισμό κρατάει όλα τα αγαθά για τον εαυτό του και περιφρονεί τα άλλα ανθρώπινα πρόσωπα. Χωρίς να το καταλαβαίνει όμως, οι πράξεις του έχουν άμεσο αποτέλεσμα στον εαυτό του. Ωστόσο κανείς άνθρωπος δεν μπορεί, όσο και να προσπαθήσει, να υπερβεί τον αιώνιο κριτή, τον Θεό. Η πράξη στρέφεται εναντίον του. Όπως περιγράφει ο Χριστός, ο πλούσιος μένει ο ίδιος μια θλιβερή ύπαρξη, μια ύπαρξη χωρίς όνομα γραμμένο στο βιβλίο του Θεού. Αντίθετα, ο περιφρονημένος Λάζαρος αποκτά προσωπικότητα στα μάτια του Θεού.

Η αδιαφορία για τον συνάνθρωπο και η περιφρόνηση του Λόγου του Θεού περιγράφει επακριβώς την σημερινή πολιτισμική κατάσταση. Ο άνθρωπος επιλέγει τον εγωισμό και την ατομική απόλαυση. Η αλληλοπεριφρόνηση και η παραμέληση μεταξύ μας καταλήγει σε στέρηση της προσωπικότητάς μας και απώλεια της προσωπικής μας ταυτότητας. Ο άνθρωπος από πρόσωπο γίνεται άτομο με κίνδυνο να καταλήξει αριθμός. Η ανθρώπινη κοινωνία έχει μετατραπεί από κοινωνία προσώπων του Σώματος του Χριστού σε μια απρόσωπη μάζα. Ακόμη και μεταξύ των πιστών επικρατεί αυτή η νοοτροπία.

Ο Χριστός μας παρουσιάζει δύο ξεχωριστές συμπεριφορές: Ο σκληρόκαρδος πλούσιος ήθελε τα πάντα υποταγμένα στα πόδια του. Οι πάντες να τον υπηρετούν και να φροντίζουν να περνάει καλά εκείνος, αδιαφορώντας για τους πάντες γύρω του. Ξεχνούσε πως «**παράγει το σχήμα του κόσμου τούτου**».

Στην άλλη πλευρά ο Λάζαρος. Ο άνθρωπος που, όπως φανερώνει το όνομα του, ο Θεός βοηθός μου, μέσα στην φτώχεια του είχε τον πλούτο του κόσμου όλου. Παρόλη την αρρώστια και την φτώχεια του είχε την χάρη του Θεού στην ζωή του. Προσπαθούσε να χορτάσει την πείνα του με τα ψίχουλα του πλούσιου και είχε συντροφιά τα αδέσποτα σκυλιά που έγλειφαν τα έλκη του προσπαθώντας να τον βοηθήσουν να νιώσει

ανακούφιση από τους πόνους. Φανερώνοντας πως η λογική «**κατ' εικόνα**» Θεού ανθρώπινη φύση μπορεί να γίνει αλογότερη και από εκείνη την άλογη ζωική φύση.

Ο Λάζαρος δεν διαμαρτύρεται, δεν φωνάζει, δεν παραπονιέται και δεν υποβάλει ατέλειωτα «γιατί» στο Θεό. Ο Λάζαρος γίνεται αντικείμενο της λύπης και μυκτηρίζεται τόσο για τις συμφορές όσο και για την "αρρωστημένη" συμπεριφορά του.

Πώς δεν φωνάζει;

Πώς δεν διεκδικεί τα δικαιώματα του στην ζωή;

Πώς δεν παλεύει ενάντια στους άλλους για να φύγει η αδικία και η φτώχεια από τον κόσμο;

Γιατί δεν διαμαρτύρεται;

Γιατί δεν τα βάζει με τον Θεό που επιτρέπει να ζει σ'αυτό το χάλι;

Γιατί δεν ζει το χάος του αλληλοσπαραγμού;

Και να που έρχεται η ώρα που κανείς άνθρωπος δεν μπορεί να αποφύγει!

Να που έρχεται η ώρα του θανάτου και η παρουσία μπροστά στον αδέκαστο Κριτή. Πρώτος αφήνει την επίγεια ζωή ο Λάζαρος και μετά ο πλούσιος της Παραβολής. Αυτή η στιγμή έρχεται σε ώρα που δεν την περίμενε κανείς τους, «**ως κλέπτης εν τη νυκτί**» μάλιστα. Κι εδώ η κατάσταση αντιστρέφεται ολοκληρωτικά και για τους δύο.

Η (αιώνια) ζωή του πλούσιου είναι γεμάτη με πόνους και βάσανα, θλίψεις, και στερήσεις που μεγαλώνουν βλέποντας τον Λάζαρο να ζει ευτυχισμένος στην αγκαλιά του Πατριάρχη Αβραάμ. Στην πραγματικότητα δεν γίνεται κάτι διαφορετικό. Ο πλούσιος ζει την πρότερη μοναξιά και απομόνωση από τον Θεό. Μόνο που τώρα δεν μπορεί να αποφύγει τις συνέπειες της επιλογής του. Η βοήθεια που ζητάει ποτέ δεν έρχεται γιατί ποτέ δεν την πρόσφερε. Μόνος επέλεξε αυτήν την οδύνη της φωτιάς της συνείδησης και την αφόρητη δίψα της μοναξιάς. Μεγάλο χάσμα έφτιαξε για τον εαυτό του. Μεταξύ του Θεού, του συνανθρώπου και του εαυτού του.

Γιατί άραγε ο Θεός δεν τον λυπάται;

Γιατί δεν τον βοηθάει να γλυτώσει από τα βάσανα του;

Είναι σκληρόκαρδος ο Θεός;

Όχι! ο Θεός παραμένει πάντοτε σπλαχνικός, πανάγαθος, πολυέλαιος.

Εκείνος που δεν άλλαξε ούτε μετά τον θάνατο του είναι ο πλούσιος!

Κι εδώ ο εγωισμός και η αλαζονεία του δεν τον εγκαταλείπουν.

Εξακολουθεί να βλέπει τον Λάζαρο και τους άλλους ανθρώπους υπηρέτες της δικής του καλοπέρασης.

Παραμένει δηλαδή αμετανόητος. Υποβάλει στον Θεό πρόταση και απαιτεί να εκτελεσθεί. Ζητάει να αναστηθεί ο Λάζαρος ώστε τα αδέρφια του, που ζουν ζωή παρόμοια με την δική του, να εξαναγκασθούν για να πιστέψουν.

Εξωτερικά δείχνει πως δήθεν νοιάζεται για εκείνους αλλά κατά βάθος θέλει να ρίξει όλη της ευθύνη της αποτυχίας του στον Θεό.

Ο Θεός δεν έκανε «θαύματα» ώστε να τον αναγκάσει να πιστέψει. Ζητάει αυτό που ζητάμε καθημερινά στην Ζωή μας: Θεέ μου ανάγκασε μας να Σε πιστέψουμε.

Η άρνηση του Αβραάμ είναι η άρνηση του Θεού.

Ο Θεός αρνείται να μας αναγκάσει.

Αρνείται να παραμερίσει το δώρο της ελεύθερης βούλησης που μας χάρισε όσο και να του το ζητάμε.

Αρνείται να καταστρέψει την ελεύθερη θέληση μας, να καταστρέψει το ανθρώπινο πρόσωπο.

Ο άνθρωπος ακολουθώντας τον «**νόμο και τους προφήτες**», δηλαδή το Ευαγγέλιο και την ζωή των Αγίων μπορεί να αισθανθεί τον Θεό και ελεύθερα να επιλέξει η ζωή Του να γίνει ζωή του. Να δώσει αγάπη στην Αγάπη Του. Μόνο χρειαζόμαστε μετάνοια και ταπείνωση και όχι πλούτο όπως ο αμετανόητος πλούσιος που δεν μπόρεσε να αποκτήσει ποτέ. Αμήν.

π. Ιωάννης Κίτσιος